

การใช้โมเดล DINA และ G-DINA เพื่อวินิจฉัยความรอบรู้ทางการพยาบาล

Using DINA and G-DINA Models for Diagnosis Nursing Knowledge

ศุภามณ จันทร์สกุล¹ และสุกัญญา บุญศรี²
Suphamon Chansakul¹ and Sukanya Boonsri²

¹คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

¹Faculty of Nursing, Eastern Asia University

²คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรญาณบุรี

²Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

บทคัดย่อ

โมเดลวินิจฉัยจัดประเภทเป็นวิธีการที่น่าสนใจในการประเมินวินิจฉัยความรอบรู้ทางการพยาบาล จุดประสงค์ในการนำเสนอบทความนี้เพื่อนำเสนอวิธีการประเมินวินิจฉัยโดยใช้โมเดลทางสถิติ ในการวินิจฉัยจะใช้วิธีการทางสถิติประมาณค่าคุณลักษณะ/ทักษะต่าง ๆ ที่ต้องการวัดเพื่อจัดประเภทผู้สอบ โมเดลสถิติในการวินิจฉัยจัดประเภท ได้แก่ G-DINA Model เป็นโมเดลแบบชดเชยได้ การตอบถูกในข้อคำถามนั้นโดยทักษะบางทักษะสามารถถูกชดเชยได้ด้วยทักษะที่สูงกว่าและ DINA Model เป็นโมเดลแบบไม่ชดเชยซึ่งผู้สอบจะตอบถูกเมื่อมีทักษะครบทุกทักษะในข้อคำถามนั้น การประเมินประสิทธิภาพของโมเดลพิจารณาจากค่าสถิติความสอดคล้องโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลเชิงสัมบูรณ์และเชิงสัมพัทธ์

คำสำคัญ: โมเดลวินิจฉัยจัดประเภท, โมเดลการชดเชยได้, โมเดลการไม่ชดเชย, โมเดล DINA, โมเดล G-DINA

Abstract

The Diagnostic Classification Models (DCMs) are promoted as an interesting method for diagnosis nursing knowledge. The purpose of this article is to propose DCMs. Statistical estimations were used to assess skills and produce classifications. Statistical models were analyzed by using two DCMs, G-DINA and DINA models. The G-DINA Model is compensatory model; skills can be compensated with higher skills, and the DINA Model is non-compensatory model, which all skills were required. The Efficiency of DCMs were considered by the absolute fit indices and the relative fit indices.

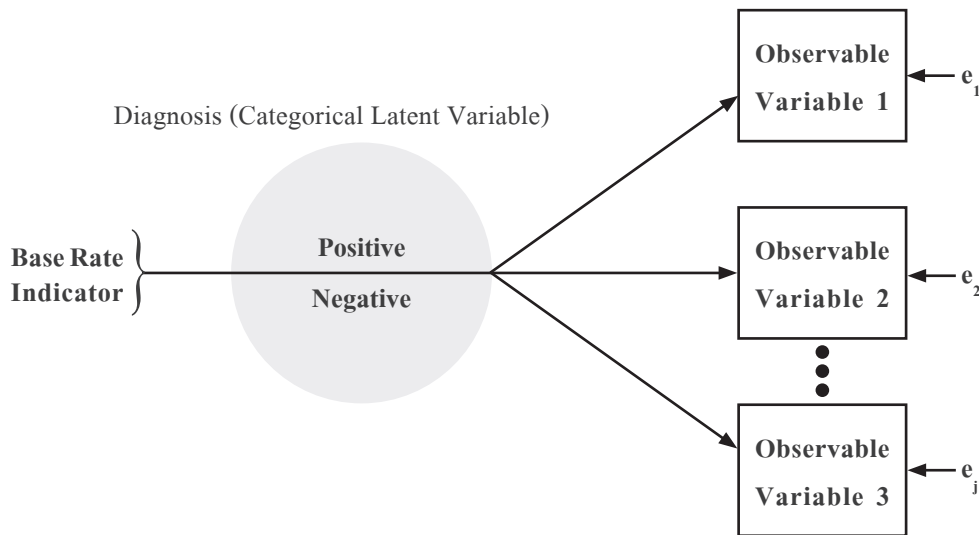
Keywords: diagnostic classification models, compensatory models, non-compensatory models, DINA model, G-DINA model

บทนำ

โมเดลวินิจฉัยจัดประเภทเป็นวิธีการที่น่าสนใจในการประเมินวินิจฉัยความรู้ทางการพยาบาล จุดประสงค์ในการนำเสนอบทความนี้เพื่อนำเสนอวิธีการประเมินวินิจฉัยโดยใช้โมเดลทางสถิติ ในการประเมินวินิจฉัยทางพุทธิปัญญา (Cognitive Diagnostic Assessment--CDA) เป็นการค้นหาแบบแผนการคิด คุณลักษณะ/ทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงระดับของความรู้ที่แสดงถึง มโนทัศน์ ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง (จุดแข็ง) และข้อบกพร่องที่แสดงถึง มโนทัศน์คลาดเคลื่อน และการพร่องความรู้ (จุดอ่อน)

ในการเรียนของผู้เรียน (Leighton & Gierl, 2007; Rupp, Templin & Henson, 2010) สารสนเทศที่ได้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับ (feedback) สำคัญทำให้ผู้เรียนเห็นข้อบกพร่องในการเรียนของตน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนในการปรับแก้และพัฒนาการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละรายบุคคล ตัวอย่างของการวินิจฉัยจัดประเภทครั้งนี้ผู้เขียนขอยกตัวอย่างการวินิจฉัยความรู้ในรายวิชาการพยาบาลมารดาและทารกโดยใช้ DINA models และ G-DINA models โดยความสำคัญในการนำมาใช้เนื่องจากยังไม่มีแบบทดสอบวินิจฉัยที่ใช้โมเดลวินิจฉัยจัดประเภททางการพยาบาล

ภาพ 1 โครงสร้างโมเดลวินิจฉัยจัดประเภท ที่มา จาก *Conceptual foundations of diagnostic measurement*, โดย Templin, J., 2011, สืบค้นจาก jonathantemplin.com

จากภาพ 1 ทางซ้ายมือแสดงถึงตัวแปรแฝง มีสัญลักษณ์เป็นวงกลม โดยมีเส้นแบ่งกลางวงกลม หมายถึงการจัดตัวแปรแฝงเป็น 2 ประเภท โดยมีตัวบ่งชี้พื้นฐาน (base rate indicator) เป็นเกณฑ์การแบ่งการวินิจฉัย ตำแหน่งเหนือเส้นตัวบ่งชี้พื้นฐานคือ “positive” หรือกลุ่มที่อยู่สูงกว่าเกณฑ์การแบ่ง ส่วนตำแหน่งใต้เส้นตัวบ่งชี้พื้นฐานคือ “negative” หรือกลุ่มที่อยู่ต่ำกว่าเกณฑ์การแบ่ง สี่เหลี่ยมขวามือแสดงถึงตัวแปรสังเกตได้ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้

ของตัวแปรแฝง โดยมี e เป็นส่วนของความคลาดเคลื่อน (error term) คล้ายโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) โมเดลสถิติในการวินิจฉัยจัดประเภทมีการรวมกันของชุดตัวแปรแฝง (combination of latent variables) 2 ชนิดคือ โมเดลการชดเชยได้ (compensatory models) และ โมเดลการไม่ชดเชย (non-compensatory models) นำไปสู่การจัดโมเดลทางสถิติได้ 18 โมเดลดังตาราง 1

การรวมกันของชุดตัวแปรแฝงแบบ โมเดล การไม่ชัดเจนมีข้อตกลงว่าตัวแปรแฝงหนึ่งตัวที่มีค่าต่ำกว่าไม่สามารถถูกชัดเจนได้ด้วยตัวแปรแฝงอีกตัวที่มีค่าสูงกว่า เช่น ความสามารถในการอ่านต้องการทั้งความรู้ในคำศัพท์และความรู้ในรูปประโยคเพื่อความชัดเจนของการแปลความหมายในการอ่าน เป็นต้น นั่นหมายถึงการตอบข้อสอบข้อใดได้ถูกต้องผู้สอบจะต้องมีทักษะทุกทักษะขาดทักษะใดทักษะหนึ่งไปไม่ได้ การรวมของชุดตัวแปรแฝงตามข้อตกลงนี้จะรวมในรูปแบบของผลผลิต (product) ซึ่งหมายความว่าตัวแปรแฝงแต่ละตัวมีส่วนร่วมกันโดยใช้หลักการคูณ (multiplicative) ตัวอย่างของโมเดลการไม่ชัดเจน ได้แก่ DINA model (Deterministic Inputs, Noisy And-gate) มีแบบแผนการตอบของผู้เรียน (student responses) ประกอบด้วย $N \times J$ ตอบ matrix Y โดย N คือจำนวนผู้เรียนทั้งหมด, J คือจำนวนของ items ทั้งหมด, y_{ij} แสดงถึงผู้เรียน i ตอบคำถาม item j ได้อย่างถูกต้อง, α_{ik} แสดงถึงความรู้ในทักษะ k ของผู้เรียน i โดย $\alpha_{ik} = 1$ เมื่อผู้เรียน i มีความรอบรู้ในทักษะ k และ $\alpha_{ik} = 0$ เมื่อผู้เรียน i ไม่มีความรอบรู้ในทักษะ k ดังนั้นทักษะที่แท้จริงของผู้เรียนภายใต้ set profile α_i เป็น binary vector ของ K ดังนั้น ผู้เรียนที่รอบรู้ทุกทักษะ K มีโอกาสความน่าจะเป็นของการตอบที่ถูกต้องดังสูตร

$$\xi_{ij} = \prod_{k=1}^K \alpha_{ik}^{\gamma_{jk}} \quad (1)$$

จาก (1) ถ้า $\xi_{ij} = 1$ หมายถึงผู้เรียน i รอบรู้ทุกทักษะทั้งหมดที่จำเป็นใน item j แต่ถ้า $\xi_{ij} = 0$ หมายถึงผู้เรียน i ไม่รอบรู้ทักษะทั้งหมด แต่ละ item j จะถูกกำหนดคุณลักษณะด้วย 2 พารามิเตอร์คือ พารามิเตอร์ความผิดพลาดในการตอบ (the slip) และพารามิเตอร์การเดา (the guess) โดยพารามิเตอร์ความผิดพลาดในการตอบแสดงสัญลักษณ์ $s_j = P(Y_{ij} = 0 \mid \xi_{ij} = 1)$ หมายถึงความน่าจะเป็นของผู้เรียนในการตอบ item j ผิดแม้ว่าผู้เรียนจะมีความรอบรู้ในทักษะทั้งหมดที่จำเป็น ส่วนพารามิเตอร์การเดาแสดงสัญลักษณ์ $g_j = P(Y_{ij} = 1 \mid \xi_{ij} = 0)$ หมายถึงความน่าจะเป็นของผู้เรียนในการตอบ item j ถูกต้องแม้ผู้เรียนจะไม่มีความรู้รอบรู้ในทักษะทั้งหมดที่จำเป็น ดังนั้นความน่าจะเป็นในการตอบคำถาม item j ได้อย่างถูกต้องหรือ y_{ij} แสดงดังนี้

$$P(Y_{ij} = 1 \mid \alpha_i, s_j, g_j) = (1-s_j)^{\xi_{ij}} g_j^{1-\xi_{ij}} \quad (2)$$

จาก (2) นั้นอธิบายได้ว่า การตอบถูกขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้สอบ (α_i) พารามิเตอร์ความผิดพลาดในการตอบ (s_j) และพารามิเตอร์การเดา (g_j) (De La Torre, 2009; Rupp & Templin, 2008; Rupp, Templin & Henson, 2010)

ตาราง 1

โมเดลสถิติในการวินิจฉัยจัดประเภท (DCMs)

		Latent predictor variables		
		Dichotomous	Polytomous	Model type
Manifest response variables	Dichotomous	RSM		Non-compensatory
		AHM		
		DINA		
		HO-DINA		
		MS-DINA		
		NIDA		
		RERUM		
		BIN	BIN	
		MCLCM	MCLCM	
		Full NC-RUM	Full NC-RUM	
		Reduced NC-RUM	Reduced NC-RUM	
		DINO		
		NIDO		
		BIN	BIN	
	MCLCM	MCLCM		
	C-RUM	C-RUM	Compensatory	
	GDM	GDM		
	H-GDM	H-GDM		
	LCDM	LCDM		
	G-DINA			
	RSM			
	AHM			
	BIN	BIN	Non-compensatory	
	MCLCM	MCLCM		
	Full NC-RUM	Full NC-RUM		
	Reduced NC-RUM	Reduced NC-RUM		
BIN	BIN			
MCLCM	MCLCM			
C-RUM	C-RUM	Compensatory		
GDM	GDM			
H-GDM	H-GDM			
LCDM	LCDM			
G-DINA				

ที่มา จาก *Diagnostic measurement: Theory, methods, and practice*, โดย Rupp, A. A., Templin, J., & Henson, R.A., 2010, New York: Guilford

ส่วนการรวมกันของชุดตัวแปรแฝงแบบโมเดลการชดเชยได้มีข้อตกลงว่าตัวแปรแฝงหนึ่งตัวที่มีค่าต่ำกว่าสามารถถูกชดเชยได้ด้วยตัวแปรแฝงอีกตัวที่มีค่าสูงกว่า เช่น ความสามารถในการคำนวณคณิตศาสตร์ที่สูงสามารถชดเชยความบกพร่องความสามารถสื่อสารในวิชาคณิตศาสตร์ได้ เป็นต้น นั่นหมายถึงทักษะบางทักษะสามารถถูกชดเชยได้ด้วยทักษะที่สูงกว่าทำให้การตอบข้อสอบในข้อนั้นถูกต้อง ตามข้อตกลงนี้การรวมของชุดตัวแปรแฝงรวมในรูปแบบของผลรวม (sum) หมายความว่าตัวแปรแฝงแต่ละตัวมีส่วนร่วมทำให้เกิดการตอบโดยใช้หลักการบวก (additive) ตัวอย่างของโมเดลการชดเชยได้ ได้แก่ G-DINA model (Generalized Deterministic Inputs, Noisy And-gate) ซึ่งเป็น generalization ของ DINA model ที่ผ่อนปรนข้อตกลงเบื้องต้น (relaxed assumptions) มีความน่าจะเป็นในการตอบถูก $P(\alpha^*/j)$ ดังสูตร (3)

$$P(\alpha^*) = \delta_{j0} + \sum_{k=1}^{K_j^*} \delta_{jk} \alpha_{lk} + \sum_{k=k+1}^{K_j^*} \sum_{k=1}^{K_j^*-1} \delta_{jkk'} \alpha_{lk} \alpha_{lk'} \dots + \delta_{j12} \dots \prod_{k=1}^{K_j^*} \alpha_{lk}$$

โดยที่ δ_{j0} - intercept ของ item j ;
 δ_{jk} - main effect จาก α_k ;
 $\delta_{jkk'}$ - interaction effect จาก α_k และ $\alpha_{k'}$
 $\delta_{j12} \dots \alpha_{K_j^*}$ - interaction effect จาก $\alpha_1, \dots, \alpha_{K_j^*}$

ความแตกต่างในการประมาณค่าพารามิเตอร์ของ G-DINA model ต่างจาก DINA model โดย G-DINA จะไม่สร้างพารามิเตอร์เดี่ยว (single parameter) ต่อข้อสอบรายข้อแต่จะใช้ EM algorithm คำนวณ Posterior probabilities ของทักษะและจำแนกชั้นแฝงของผู้สอบ (De La Torre, 2011; Rupp & Templin, 2008; Rupp, Templin & Henson, 2010; Basokcu, Ogretmen & Kelecioğlu, 2013)

โมเดลสถิติในการวินิจฉัยจัดประเภททั้ง 18 โมเดลมีลักษณะโมเดลที่แตกต่างกันแต่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือจัดประเภทผู้สอบเข้าไปในจำนวนชั้นแฝง (latent classes) ที่คำนวณจากสูตร 2^K (K คือจำนวนคุณลักษณะ) การคำนวณชั้นแฝงจะทำให้ทราบจำนวนโปรไฟล์แบบแผนการตอบที่เป็นไปได้ทั้งหมด (Rupp & Templin, 2008; Rupp, Templin & Henson, 2010) ตัวอย่างโมเดลการวินิจฉัยจัดประเภทครั้งนี้ผู้เขียนใช้ DINA model และ

G-DINA models โดยเริ่มต้นจากการกำหนดคุณลักษณะและแบบแผนการตอบ Q-matrix ในลำดับต่อไป

การกำหนดคุณลักษณะ (attribute) และแบบแผนการตอบ Q-matrix

ในการวินิจฉัยจัดประเภทผู้ทดสอบต้องกำหนดคุณลักษณะ แบบแผนการตอบ Q-matrix และจำนวนชั้นแฝง โดยความหมายของคุณลักษณะ (attribute) คือทักษะความรู้ หรือกระบวนการทางความคิด ที่ผู้สอบต้องการวัดซึ่งมีลักษณะแฝง ส่วนแบบแผนการตอบ Q-matrix เป็นโครงสร้างของแบบแผนการตอบที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้อันเป็นข้อคำถามในข้อสอบ กับตัวแปรแฝงซึ่งเป็นคุณลักษณะ/ ทักษะที่ต้องการวัด

ตัวอย่างในการกำหนดคุณลักษณะและแบบแผนการตอบ Q-matrix ผู้เขียนนำส่วนหนึ่งของเนื้อหาในรายวิชาการพยาบาลมารดาและทารกที่นักศึกษาพยาบาลควรต้องรอบรู้เนื้อหาซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความรอบรู้ในเรื่องความก้าวหน้าในการคลอด โดยนักศึกษาต้องรอบรู้ระยะของการคลอดในแต่ละระยะ โดยประเมินความก้าวหน้าจากการเปิดขยายของปากมดลูก ความบางของปากมดลูก และการเคลื่อนต่ำของส่วนนำทารกที่เหมาะสมของแต่ละระยะ รอบรู้ในเรื่องความเหมาะสมของความแรงและระยะเวลาของการหดตัวของมดลูก ระยะห่างของการหดตัวของมดลูกในแต่ละครั้งของแต่ละระยะของการคลอด

2. ความรอบรู้ในอาการแสดงที่ผู้คลอดแสดงออกในแต่ละระยะ โดยเฉพาะพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อต้องเผชิญความเจ็บปวดจากการที่มดลูกหดตัวในแต่ละระยะของการคลอด

3. ความรอบรู้เรื่องการปรับตัวทางร่างกายและทางจิตสังคมของผู้คลอดที่เหมาะสม อันเกี่ยวข้องกับความรู้ในเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาของร่างกาย ได้แก่ ฮอร์โมนต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาในการควบคุมความเจ็บปวดตาม Gate control theory และรอบรู้พฤติกรรมที่แสดงถึงการปรับตัวทางจิตสังคมที่เหมาะสมในแต่ละระยะของการคลอด

4. ความรอบรู้ในการพยาบาลผู้คลอดและทารก
ในครรภ์ ได้แก่ การสอนเทคนิคการหายใจ การนวดลด
ความเจ็บปวด การพยาบาลเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของ
การคลอด การควบคุมการเบ่งเมื่อปากมดลูกเปิดไม่หมด
การพยาบาลเมื่อถุงน้ำคร่ำแตก เป็นต้น

หลังจากนั้นนำเนื้อหาที่นักศึกษาควรต้องรอบรู้
มากำหนดเป็นรายละเอียดคุณลักษณะ (Attribute) ดังนี้

Attribute 1 (A1) ความก้าวหน้าในการคลอด

Attribute 2 (A2) อาการแสดงในแต่ละระยะ
ของการคลอด

Attribute 3 (A3) การปรับตัวทางร่างกายและ
จิตสังคมของผู้คลอด

Attribute 4 (A4) การเลือกสรรการพยาบาลที่
เหมาะสม

ในการวัดความรู้ประกอบด้วยตัวอย่างข้อสอบ
10 ข้อเป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือกตอบ คุณลักษณะที่
ต้องการวัดมี 4 คุณลักษณะ ดำเนินการสร้างข้อสอบแต่ละ
ข้อโดยกำหนด Q-matrix แสดงความเชื่อมโยงระหว่าง
ข้อสอบแต่ละข้อ (item 1 ถึง item 10) กับคุณลักษณะต่าง ๆ
ที่ต้องการวัด (A1, A2, A3, A4) ในแต่ละข้อดังตาราง 2

ตาราง 2

ตัวอย่างข้อสอบ 10 ข้อพร้อมเฉลยและ Q-matrix ซึ่งแสดงคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการในแต่ละข้อ

Item	A1	A2	A3	A4
Item 1 (เฉลย ข)	1	1	1	0
Item 2 (เฉลย ข)	1	1	0	1
Item 3 (เฉลย ค)	1	1	1	0
Item 4 (เฉลย ง)	1	0	0	0
Item 5 (เฉลย ค)	1	0	0	1
Item 6 (เฉลย ง)	1	1	1	0
Item 7 (เฉลย ง)	1	1	0	0
Item 8 (เฉลย ค)	1	1	0	1
Item 9 (เฉลย ข)	1	1	0	1
Item 10 (เฉลย ข)	1	1	1	0

หลังกำหนดคุณลักษณะและแบบแผนการตอบ
Q-matrix แล้วจึงเริ่มต้นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบแผน
การตอบของนักศึกษาโดยใช้โมเดล DINA และโมเดล

G-DINA ซึ่งมีรายละเอียดเทคนิคการวิเคราะห์ของแต่ละ
โมเดลในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบแผนการตอบของนักศึกษา โดยใช้โมเดล DINA และโมเดล G-DINA

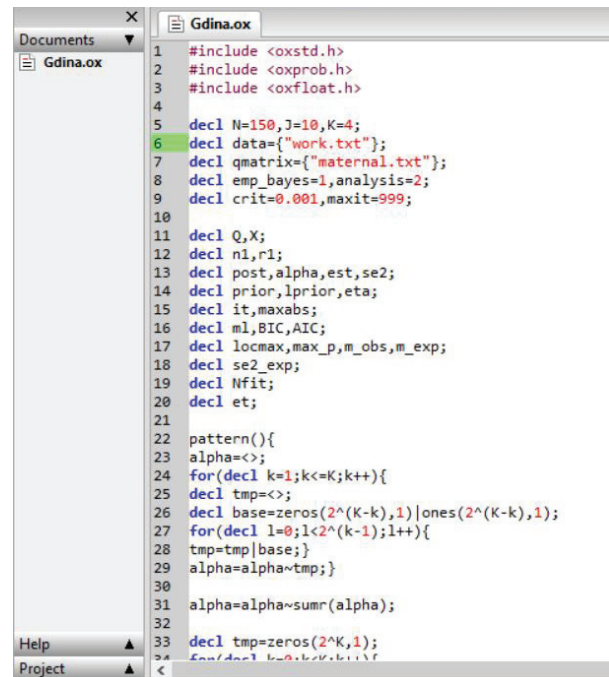
1. การวิเคราะห์ด้วยโมเดล DINA

โมเดล DINA มีการให้คะแนนในแต่ละข้อตาม Q-matrix ในตาราง 2 โดยนักศึกษาจะได้คะแนน 1 คะแนนในข้อใด ๆ นักศึกษาจะต้องรอบรู้ในคุณลักษณะทุกคุณลักษณะที่กำหนดในข้อนั้น ๆ แต่ถ้านักศึกษามิ่รอบรู้ในคุณลักษณะใดคุณลักษณะหนึ่งในข้อนั้น แม้ว่าจะรอบรู้คุณลักษณะอื่น ๆ นักศึกษาจะได้คะแนน 0 คะแนนในข้อนั้นซึ่งเป็นลักษณะของการไม่สามารถชดเชยกันได้ (non-compensatory) การวิเคราะห์โมเดล DINA ใช้โปรแกรม OX ซึ่งพัฒนาโดย Jurgen A. Doornik (2007) ส่วน Jimmy De La Torre (2009) เป็นผู้เขียนคำสั่ง OX code ในการวิเคราะห์ดังภาพ 2


```
1 #include <oxstd.h>
2 #include <oxprob.h>
3 #include <oxfloat.h>
4
5 decl N=150,J=10,K=4;
6 decl data={"work.txt"};
7 decl qmatrix={"maternal.txt"};
8 decl emp_bayes=1,analysis=2;
9 decl crit=0.001,maxit=999;
10
11 decl Q,X;
12 decl post,alpha,g,s,se;
13 decl r0,r1,n0,n1;
14 decl prior,lprior,eta;
15 decl it,maxabs;
16 decl locmax,max_p,m_obs,m_exp;
17 decl se2_exp;
18 decl Nfit;
19 decl et;
20 decl alpha1,m1;
21
22 pattern(){
23 alpha=<>;
24 for(decl k=1;k<=K;k++){
25 decl tmp=<>;
26 decl base=zeros(2^(K-k),1)|ones(2^(K-k),1);
27 for(decl l=0;l<2^(k-1);l++){
28 tmp=tmp|base;}
29 alpha=alpha~tmp;}
30
31 alpha=alpha~sumr(alpha);
32
33 decl tmp=zeros(2^K,1);
34 for(decl l=0;l<2^K;l++){
```

ภาพ 2 แสดงคำสั่งวิเคราะห์โมเดล DINA ด้วยโปรแกรม OX


```
1 #include <oxstd.h>
2 #include <oxprob.h>
3 #include <oxfloat.h>
4
5 decl N=150,J=10,K=4;
6 decl data={"work.txt"};
7 decl qmatrix={"maternal.txt"};
8 decl emp_bayes=1,analysis=2;
9 decl crit=0.001,maxit=999;
10
11 decl Q,X;
12 decl n1,r1;
13 decl post,alpha,est,se2;
14 decl prior,lprior,eta;
15 decl it,maxabs;
16 decl ml,BIC,AIC;
17 decl locmax,max_p,m_obs,m_exp;
18 decl se2_exp;
19 decl Nfit;
20 decl et;
21
22 pattern(){
23 alpha=<>;
24 for(decl k=1;k<=K;k++){
25 decl tmp=<>;
26 decl base=zeros(2^(K-k),1)|ones(2^(K-k),1);
27 for(decl l=0;l<2^(k-1);l++){
28 tmp=tmp|base;}
29 alpha=alpha~tmp;}
30
31 alpha=alpha~sumr(alpha);
32
33 decl tmp=zeros(2^K,1);
34 for(decl l=0;l<2^K;l++){
```

ภาพ 3 แสดงคำสั่งวิเคราะห์โมเดล G-DINA ด้วยโปรแกรม OX

จากภาพ 2 รายละเอียดของคำสั่งในบรรทัดที่ 5 แสดงคำสั่งว่ามีจำนวนผู้ตอบ 150 คน ($N = 150$) ข้อสอบมี 10 ข้อ ($J = 10$) ประกอบด้วยคุณลักษณะที่ต้องการวัด 4 คุณลักษณะ ($K = 4$) รายละเอียดของคำสั่งในบรรทัดที่ 6 ข้อมูลคำตอบของผู้ตอบมาจากไฟล์ "work.txt" และรายละเอียดของคำสั่งในบรรทัดที่ 7 แสดงคำสั่งของ Q-matrix ของข้อสอบจากไฟล์ "maternal.txt" ทั้งนี้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ไม่ใช่ข้อมูลจริงที่นักศึกษาคำตอบแต่เป็นข้อมูลที่สร้างขึ้นเพื่อทดลองวิเคราะห์โปรแกรม OX ผลวิเคราะห์ที่ได้จึงไม่สามารถนำไปเพื่อใช้อ้างอิงได้ รายงานผลการวิเคราะห์โมเดล DINA ดังแสดงในตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3

รายงานผลการวิเคราะห์โมเดล DINA ด้วยโปรแกรม OX

<pre>----- Ox at 18:00:01 on 29-Nov-2015 ----- Ox Console version 7.10 (Windows/U) (C) J.A. Doornik, 1994-2014 This version may be used for academic research and teaching only ----- The use of this code is limited to educational and noncommercial research purposes only. (Last Updated: November 2011) ----- ***** DINA MODEL OUTPUT ***** Iteration Max. Change 010 0.03946020 0.032027 030 0.021586 040 0.002591 Number of iterations: 46 Maximum Difference: 0.000916027 Elapsed Time: 0.20 ***** Test-Level Fit Statistics ***** -2LL 1838.5266 AIC 1908.5266 BIC 2013.8988 ***** Item-Level Fit Statistics ***** Prop Z(Corr) Log(OR) Mean Abs. Dev. 0.0072 0.1129 0.5180 Max. Abs. Dev. 0.0275 0.4361 2.3129 SE(Max Abs Dev) 0.0364 0.0825 0.3683</pre>	<pre>Parameter Estimates: Item Guess SE(Guess) Slip SE(Slip) 001 0.0034 0.1531 0.0060 0.1370 002 0.0046 0.1083 0.0000 0.1122 003 0.6215 0.0567 0.3421 0.0546 004 0.1860 0.6052 0.2900 0.0386 005 0.0000 0.1320 0.2106 0.0409 006 0.5934 0.0574 0.1968 0.0458 007 0.0000 0.3043 0.2883 0.0404 008 0.4515 0.0697 0.3939 0.0492 009 0.4907 0.0700 0.2927 0.0458 010 0.6214 0.0567 0.2764 0.0515 Latent Classes and their Posterior Probabilities: "0000" 0.0024 "0110" 0.0024 "1000" 0.0055 "0101" 0.0024 "0100" 0.0024 "0011" 0.0024 "0010" 0.0024 "1110" 0.1276 "0001" 0.0024 "1101" 0.2782 "1100" 0.1410 "1011" 0.0212 "1010" 0.0055 "0111" 0.0024 "1001" 0.0212 "1111" 0.3805 Estimates of Attribute Prevalence: 1 0.9808 2 0.9370 3 0.5444 4 0.7108</pre>
--	---

2. การวิเคราะห์ด้วยโมเดล G-DINA

การวิเคราะห์ด้วยโมเดล G-DINA มีการให้คะแนนในแต่ละข้อตาม Q-matrix ในตาราง 2 โดยนักศึกษาจะได้คะแนน 1 คะแนนในข้อใด ๆ เมื่อนักศึกษารอบรู้ในคุณลักษณะที่กำหนดในข้อนั้น ๆ อย่างน้อย 1 คุณลักษณะ และนักศึกษาจะได้คะแนน 0 คะแนนในข้อใด ๆ เมื่อ

นักศึกษาไม่รอบรู้ทุกคุณลักษณะในข้อนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของการสามารถชดเชยกันได้ (compensatory) การวิเคราะห์โมเดล G-DINA ใช้โปรแกรม OX ซึ่งพัฒนาโดย Jurgen A. Doornik (2007) ส่วน Jimmy De La Torre (2009) เป็นผู้เขียนคำสั่ง OX code การวิเคราะห์ดังภาพ 3 และรายงานผลการวิเคราะห์ G-DINA ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4

รายงานผลการวิเคราะห์โมเดล G-DINA ด้วยโปรแกรม OX

<pre> ----- Ox at 15:50:50 on 10-Dec-2015 ----- Ox Console version 7.10 (Windows/U) (C) J.A. Doornik, 1994-2014 This version may be used for academic research and teaching only ----- The use of this code is limited to educational and noncommercial research purposes only. (Last Updated: November 2011) ----- ***** G-DINA MODEL OUTPUT ***** **** Item-Level Fit Statistics **** Prop Z(Corr) Log(OR) Mean Abs. Dev. 0.0068 0.1179 0.5474 Max. Abs. Dev. 0.0179 0.4230 2.3873 SE(Max Abs Dev) 0.0377 0.0825 0.3741 Latent Classes and their Posterior Probabilities: "0000" 0.0226 "0110" 0.0226 "1000" 0.1300 "0101" 0.0226 "0100" 0.0226 "0011" 0.0226 "0010" 0.0226 "1110" 0.1200 </pre>	<pre> Iteration Max. Change 010 0.030325 Number of iterations: 16 Maximum Difference: 0.000818761 Elapsed Time: 0.32 ***** Test-Level Fit Statistics ***** -2LL 1684.0390 AIC 1846.0390 BIC 2089.9005 "0001" 0.0226 "1101" 0.0200 "1100" 0.0667 "1011" 0.0587 "1010" 0.1300 "0111" 0.0226 "1001" 0.0587 "1111" 0.2351 Estimates of Attribute Prevalence: 1 0.8192 2 0.5322 3 0.6342 4 0.4630 </pre>
--	--

3. การแปลผลการวิเคราะห์ด้วยโมเดล DINA

ผลการวิเคราะห์ด้วยโมเดล DINA ในตาราง 3 ตัวอย่างข้อสอบมี 10 ข้อ โดยแต่ละข้อมีพารามิเตอร์ของการตอบผิดพลาด (slip parameter) และพารามิเตอร์ของการเดา (guess parameter) อย่างละ 1 พารามิเตอร์ในแต่ละข้อ ผู้สอบมีจำนวน 150 คน โดยข้อมูลการตอบเป็นข้อมูลที่สร้างขึ้น คุณลักษณะที่ต้องการวัดมี 4 คุณลักษณะ ผลการตรวจสอบคุณภาพข้อคำถามในเชิงการวินิจฉัยด้วยโมเดล DINA พบค่าสถิติทดสอบความสอดคล้องของข้อสอบ (test-level fit statistics) ได้แก่ -2LL มีค่าเท่ากับ

1838.5266, AIC มีค่าเท่ากับ 1908.5266 และ BIC มีค่าเท่ากับ 2013.8988

เมื่อพิจารณาค่าสถิติทดสอบความสอดคล้องของข้อสอบรายข้อ (item-level fit statistics) พบค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลในเชิงสัมบูรณ์ พิจารณาจากค่าสัดส่วนการตอบถูก (Proportion Correct--Prob.) ค่าสหสัมพันธ์การแปลงมาตรฐาน (Z-Transformed Correlation--Z(Corr)) และค่า Log-Odds Ratio แสดงดังตาราง 5

ตาราง 5

ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลในเชิงสัมบูรณ์จากการวิเคราะห์ด้วยโมเดล DINA และ G-DINA

ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของโมเดลในเชิงสัมบูรณ์ (absolute fit indices)	ค่าสัดส่วนการตอบถูก:		ค่าสหสัมพันธ์การแปลง		Log-Odds Ratio:	
	Prob.		มาตรฐาน: Z (Corr)		Log(OR)	
	DINA	G-DINA	DINA	G-DINA	DINA	G-DINA
ค่าเฉลี่ย (Mean Abs. Dev.)	0.0072	0.0068*	0.1129*	0.1179	0.5180*	0.5474
ค่าสูงสุด (Max Abs. Dev.)	0.0275	0.0179*	0.4361	0.4230*	2.3129*	2.3873
ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	0.0364*	0.0377	0.0825	0.0825	0.3683*	0.3741

* แสดงค่าที่น้อยกว่า

จากตาราง 5 พบค่าสัดส่วนการตอบถูก ค่าสหสัมพันธ์การแปลงมาตรฐาน และ Log-Odds Ratio มีค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน อยู่ในระดับต่ำ แสดงว่าโมเดล DINA เป็นโมเดลที่มีความเหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพในเชิงการวินิจฉัยของข้อคำถาม ผลการตรวจสอบคุณภาพของ

ข้อคำถามในเชิงการวินิจฉัยด้วยโมเดล DINA ประกอบด้วย พารามิเตอร์ของการเดา (g_i) พารามิเตอร์ของการตอบผิดพลาด (s_i) และดัชนีค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัย ($d_{i,DINA}$) ซึ่งคำนวณจากสูตร $d_{i,DINA} = (1 - s_i) - g_i$ (Meesakul, et al., 2015) แสดงดังตาราง 6

ตาราง 6

คุณภาพของข้อคำถามในเชิงการวินิจฉัยจากการวิเคราะห์ด้วยโมเดล DINA

ข้อคำถามที่ (i)	พารามิเตอร์ของการเดา (g_i)	พารามิเตอร์ของ การตอบผิดพลาด (s_i)	ดัชนีค่าอำนาจจำแนก ในเชิงการวินิจฉัย ($d_{i,DINA}$)
1	0.0034	0.0060	0.9906
2	0.0046	0.0000	0.9954
3	0.6215	0.3421	0.0364
4	0.1860	0.2900	0.5240
5	0.0000	0.2106	0.7894
6	0.5934	0.1968	0.2098
7	0.0000	0.2883	0.7117
8	0.4515	0.3939	0.1546
9	0.4907	0.2927	0.2166
10	0.6214	0.2764	0.1022
\bar{X}	0.2973	0.2297	0.4731
SD	0.2829	0.1321	0.3749

ผลการวิเคราะห์ด้วยโมเดล DINA จากตาราง 6 พบว่าข้อคำถามทั้ง 10 ข้อมีดัชนีค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัยอยู่ระหว่าง 0.1022 ถึง 0.9954 โดยข้อคำถามที่มีดัชนีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.2 มี 7 ข้อคือข้อ 1, 2, 4, 5, 6, 7 และ 9 โดยข้อคำถามที่มีดัชนีค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัยมากที่สุดคือข้อคำถามที่ 2 มีดัชนีค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัยเท่ากับ 0.9954 ข้อคำถามที่มีดัชนีค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัยต่ำที่สุดคือข้อคำถามที่ 10 มีดัชนีค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัยเท่ากับ 0.1022 มีค่าเฉลี่ยของดัชนีค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัยเท่ากับ 0.4731 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าอำนาจจำแนกในเชิงการวินิจฉัยเท่ากับ 0.3749 พิจารณาค่าพารามิเตอร์ของการเดาอยู่ระหว่าง 0.000-0.6215 พบข้อที่มีการเดามากที่สุดคือข้อ 3 รองลงมาคือข้อ 10, 6, 9 และ 8 ส่วนข้อที่ไม่มีการเดาเลยคือข้อ 7 เมื่อพิจารณาพารามิเตอร์ของการตอบผิดอยู่ระหว่าง 0.000-0.3939 พบข้อที่มีการตอบผิดพลาดมากที่สุดคือข้อ 8 รองลงมาคือข้อ 3, 9, 4, 7 และ 10 ส่วนข้อที่ไม่พบการตอบผิดพลาดเลยคือข้อ 2

พิจารณาโปรไฟล์แบบแผนการตอบพบรูปแบบการตอบมี 16 ชั้นแฝง(จาก 2^K โดยที่ K คือจำนวนคุณลักษณะ

มี 4 คุณลักษณะ) รูปแบบการตอบที่พบมากที่สุดคือ “1111” ซึ่งแสดงว่าผู้ตอบรอบรู้ทุกคุณลักษณะมีร้อยละ 38 รองลงมาคือ รูปแบบการตอบ “1101” มีผู้ตอบร้อยละ 27.82 รูปแบบการตอบ “1100” มีผู้ตอบร้อยละ 14 รูปแบบการตอบ “1110” มีผู้ตอบร้อยละ 12.76 รูปแบบการตอบ “1100” มีผู้ตอบร้อยละ 14 ส่วนรูปแบบการตอบที่มีสัดส่วนผู้ตอบน้อยที่สุดมี 8 รูปแบบคือรูปแบบการตอบ “0000” “0100” “0010” “0001” “0110” “0101” “0011” และ “0111” แสดงในตาราง 7 และภาพ 6 จากตัวอย่างเนื้อหาในรายวิชาการพยาบาลมารดาและทารกมี 4 คุณลักษณะ ดังนั้นเมื่อคำนวณโปรไฟล์แบบแผนการตอบจะพบรูปแบบการตอบมี 16 ชั้นแฝง

เมื่อพิจารณารายคุณลักษณะด้วยโมเดล DINA พบผู้รอบรู้ในคุณลักษณะที่ 1 (A1) ความก้าวหน้าในการคลอดร้อยละ 98.08 รองลงมาคือรอบรู้ในคุณลักษณะที่ 2 (A2) อาการแสดงในแต่ละระยะของการคลอดร้อยละ 93.7 รอบรู้ในคุณลักษณะที่ 4 (A4) การเลือกสรรการพยาบาลที่เหมาะสมร้อยละ 71.08 รอบรู้ในคุณลักษณะที่ 3 (A3) การปรับตัวทางร่างกายและจิตสังคมของผู้คลอดร้อยละ 54 ดังตาราง 7 และภาพ 4

ตาราง 7

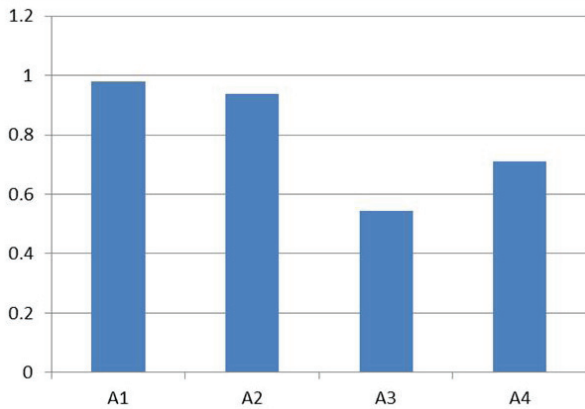
โปรไฟล์แบบแผนการตอบ และค่าสัดส่วนความรอบรู้ในแต่ละแบบแผนด้วย โมเดล DINA และ G-DINA

โปรไฟล์แบบแผนการตอบ	ค่าสัดส่วนผู้เรียนที่รอบรู้ในแต่ละแบบแผน	
	DINA model	G-DINA model
“0000”	0.0024	0.0226
“1000”	0.0055	0.1300
“0100”	0.0024	0.0226
“0010”	0.0024	0.0226
“0001”	0.0024	0.0226
“1100”	0.1410	0.0667
“1010”	0.0055	0.1300
“1001”	0.0212	0.0587
“0110”	0.0024	0.0226
“0101”	0.0024	0.0226

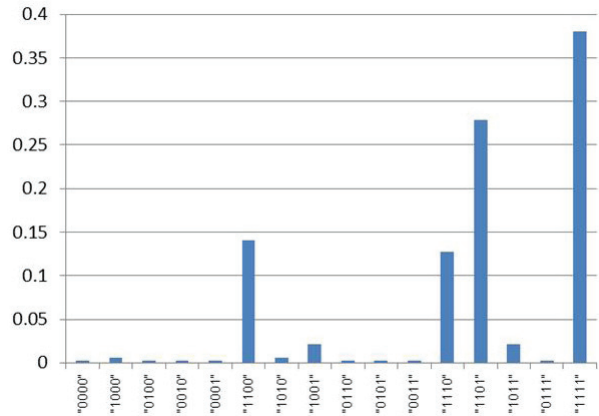
ตาราง 7

โปรไฟล์แบบแผนการตอบ และค่าสัดส่วนความรู้ในแต่ละแบบแผนด้วย โมเดล DINA และ G-DINA (ต่อ)

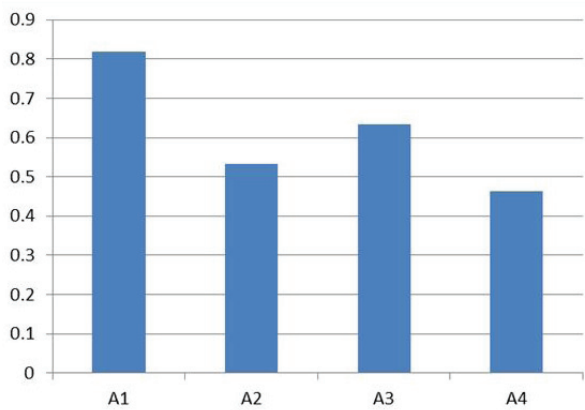
โปรไฟล์แบบแผนการตอบ	ค่าสัดส่วนผู้เรียนที่รอบรู้ในแต่ละแบบแผน	
	DINA model	G-DINA model
“0011”	0.0024	0.0226
“1110”	0.1276	0.1200
“1101”	0.2782	0.0200
“1011”	0.0212	0.0587
“0111”	0.0024	0.0226
“1111”	0.3805	0.2351

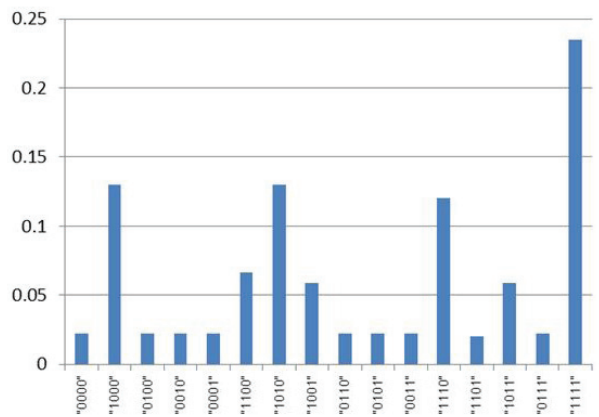
ภาพ 4 สัดส่วนผู้รอบรู้ในแต่ละคุณลักษณะด้วยโมเดล DINA

ภาพ 6 สัดส่วนผู้ตอบในแต่ละรูปแบบการตอบด้วยโมเดล DINA

ภาพ 5 สัดส่วนผู้รอบรู้ในแต่ละคุณลักษณะด้วยโมเดล G-DINA

ภาพ 7 สัดส่วนผู้ตอบในแต่ละรูปแบบการตอบด้วยโมเดล G-DINA

ตาราง 8

แสดงคุณลักษณะและค่าสัดส่วนผู้เรียนรู้ในแต่ละคุณลักษณะของโมเดล DINA และ G-DINA

คุณลักษณะ (attribute)	ค่าสัดส่วนผู้เรียนรู้ในแต่ละคุณลักษณะ	
	DINA model	G-DINA model
(A1) ความก้าวหน้าในการคลอด	0.9808	0.8192
(A2) อาการแสดงในแต่ละระยะของการคลอด	0.9370	0.5322
(A3) การปรับตัวทางร่างกายและจิตสังคมของผู้คลอด	0.5444	0.6342
(A4) การเลือกสรรการพยาบาลที่เหมาะสม	0.7108	0.4630

4. การแปลผลการวิเคราะห์ด้วยโมเดล G-DINA ผลการวิเคราะห์ด้วยโมเดล G-DINA ดังแสดงในตาราง 4 ผลการตรวจสอบคุณภาพข้อคำถามในเชิงการวินิจฉัยด้วยโมเดล G-DINA พบค่าสถิติทดสอบความสอดคล้องของข้อสอบ (test-level fit statistics) ได้แก่ -2LL มีค่าเท่ากับ 1684.0390, AIC มีค่าเท่ากับ 1846.0390 และ BIC มีค่าเท่ากับ 2089.9005

เมื่อพิจารณาค่าสถิติทดสอบความสอดคล้องของข้อสอบรายข้อ (item-level fit statistics) พบค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลในเชิงสัมบูรณ์ พิจารณาจากค่าสัดส่วนการตอบถูก (Proportion Correct--Prob.) ค่าสหสัมพันธ์การแปลงมาตรฐาน (Z-Transformed Correlation--Z(Corr)) และค่า Log-Odds Ratio แสดงดังตาราง 5 พบค่าสัดส่วนการตอบถูก ค่าสหสัมพันธ์การแปลงมาตรฐาน และ Log-Odds Ratio มีค่าเฉลี่ยค่าสูงสุดและค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานอยู่ในระดับต่ำ แสดงว่าโมเดล G-DINA เป็นโมเดลที่มีความเหมาะสมในการนำมาวิเคราะห์หาคุณภาพในเชิงการวินิจฉัยของข้อคำถาม พิจารณาโปรไฟล์แบบแผนการตอบพบรูปแบบการตอบมี 16 ชั้นแฝง (จาก 2K K คือจำนวนคุณลักษณะมี 4 คุณลักษณะ) รูปแบบการตอบที่พบมากที่สุดคือ “1111” ซึ่งแสดงว่าผู้ตอบรอบรู้ทุกคุณลักษณะมีร้อยละ 23.51 รองลงมาคือ รูปแบบการตอบ “1000” และ “1010” มีผู้ตอบร้อยละ 13 รูปแบบการตอบ “1110” มีผู้ตอบร้อยละ 12 รูปแบบการตอบ “1100” มีผู้ตอบร้อยละ 6.67

รูปแบบการตอบ “1001” และ “1011” มีผู้ตอบร้อยละ 5.87 ส่วนรูปแบบการตอบที่มีสัดส่วนผู้ตอบน้อย 8 รูปแบบคือ รูปแบบการตอบ “0000” “0100” “0010” “0001” “0110” “0101” “0011” และ “0111” มีผู้ตอบร้อยละ 2.26 ส่วนรูปแบบการตอบที่มีสัดส่วนผู้ตอบน้อยที่สุดคือ “1100” มีผู้ตอบร้อยละ 2 ดังแสดงในตาราง 7 และภาพ 7

พิจารณารายคุณลักษณะที่วิเคราะห์ด้วยโมเดล G-DINA พบผู้รอบรู้ในคุณลักษณะที่ 1 (A1) ความก้าวหน้าในการคลอด ร้อยละ 81.92 รองลงมาคือรอบรู้ในคุณลักษณะที่ 3 (A3) การปรับตัวทางร่างกายและจิตสังคมของผู้คลอด ร้อยละ 63.42 รอบรู้ในคุณลักษณะที่ 2 (A2) อาการแสดงในแต่ละระยะของการคลอด ร้อยละ 53.22 รอบรู้ในคุณลักษณะที่ 4 (A4) การเลือกสรรการพยาบาลที่เหมาะสม ร้อยละ 46.30 ดังแสดงในตาราง 7 และภาพ 5

5. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของโมเดล DINA และ G-DINA

เปรียบเทียบประสิทธิภาพของ โมเดลการวินิจฉัยเชิงจำแนกกระหว่างโมเดล DINA และโมเดล G-DINA จากค่าสถิติความสอดคล้อง (fit indices) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลเชิงสัมบูรณ์ดังตาราง 5 ผลการเปรียบเทียบดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการประเมินเพื่อวินิจฉัยในเชิงสัมบูรณ์ระหว่างโมเดล DINA และโมเดล G-DINA โดยพิจารณาค่าสัดส่วนการตอบถูก

พบว่าโมเดล G-DINA มีค่าต่ำกว่าโมเดล DINA ส่วนค่าสหสัมพันธ์การแปลงมาตรฐานพบว่าโมเดลทั้งสองมีค่าพอ ๆ กัน และเมื่อพิจารณาค่า Log-Odds Ratio พบว่าโมเดล DINA มีค่า Log-Odds Ratio ต่ำกว่าโมเดล G-DINA ดังนั้น โมเดล DINA จึงเป็น โมเดลที่มีประสิทธิภาพ

การประเมินวินิจฉัยเชิงสัมบูรณ์มากกว่าโมเดล G-DINA เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการประเมินเพื่อวินิจฉัยในเชิงสัมพัทธ์ระหว่างโมเดล DINA และ โมเดล G-DINA ผลการวิเคราะห์แสดงดังตาราง 9

ตาราง 9

เปรียบเทียบดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการประเมินเพื่อวินิจฉัยในเชิงสัมพัทธ์ระหว่างโมเดล DINA และ โมเดล G-DINA

ดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการประเมินเพื่อวินิจฉัยในเชิงสัมพัทธ์ (relative fit indices)	DINA	G-DINA
-2Loglikelihood (-2LL)	1838.5266	1684.0390*
Akaike's information criterion (AIC)	1908.5266	1846.0390*
Bayesian information criterion (BIC)	2013.8988*	2089.9005

* แสดงค่าที่น้อยกว่า

เมื่อวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบดัชนีบ่งชี้ประสิทธิภาพการประเมินเพื่อวินิจฉัยในเชิงสัมพัทธ์ระหว่างโมเดล DINA และ โมเดล G-DINA พบว่าโมเดล G-DINA มีค่า -2LL และ AIC ต่ำกว่าโมเดล DINA ส่วนค่า BIC โมเดล DINA มีค่าต่ำกว่า ดังนั้น โมเดล G-DINA จึงเป็น โมเดลที่มีประสิทธิภาพการประเมินวินิจฉัยเชิงสัมพัทธ์มากกว่าโมเดล DINA

นำไปสู่โมเดลทางสถิติในการวิเคราะห์หลายโมเดล โดยโมเดลที่นิยมได้แก่ G-DINA Model เป็น โมเดลแบบซดเซยได้ และ DINA Model เป็น โมเดลแบบไม่ซดเซย การนำโมเดลไปใช้ผู้ทดสอบจึงต้องพิจารณาคุณลักษณะ/ทักษะที่ต้องการวัดเพื่อตัดสินใจเลือกใช้โมเดล ในการนำโมเดลไปใช้ G-DINA Model มีความยืดหยุ่นกว่าโดยทักษะบางทักษะสามารถถูกซดเซยได้ด้วยทักษะที่สูงกว่า ขณะที่ DINA Model มีการประมาณค่าพารามิเตอร์น้อยกว่า G-DINA Model จึงโมเดลที่มีความประหยัด (parsimonious model) มากกว่า G-DINA Model (De La Torre, 2011) นอกจากนี้ DINA Model เป็น โมเดลแบบไม่ซดเซย จึงมีข้อดกลงเบื้องต้นว่าผู้สอบจะต้องมีทักษะทุกทักษะขาดทักษะใดทักษะหนึ่งไปไม่ได้ทำให้การจัดประเภททักษะ/ความสามารถของผู้สอบมีความเฉพาะกับแบบแผนความสามารถของผู้สอบมากกว่า G-DINA Model

บทสรุป

โมเดลวินิจฉัยจัดประเภท (DCMs) เป็นวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจในการประเมินวินิจฉัยทางพุทธิปัญญา (CDA) ทางการศึกษา โมเดลวินิจฉัยจัดประเภทใช้วิธีการทางสถิติประมาณค่าคุณลักษณะ/ทักษะต่าง ๆ ที่ต้องการวัดเพื่อนำไปวินิจฉัยจัดประเภทผู้สอบโดยใช้หลักการรวมชุดของตัวแปรแฝงแบบซดเซยได้ และแบบไม่ซดเซย

References

- Basokcu, T. O., Ogretmen, T., & Kelecioğlu, H. (2013). Model data fit comparison between DINA and G-DINA in cognitive diagnostic models. *Education Journal*, 2(6), 256-262.
- De La Torre, J. (2009). DINA model and parameter estimation: A didactic. *Journal of Educational and Behavioral Statistics*, 34(1), 115-130.
- De La Torre, J. (2011). The generalized DINA model framework. *Psychometrika*, 76(2), 179-199.
- Doornik, J. A. (2007). *Object-oriented matrix programming using ox*. London: Timberlake Consultants and Oxford.
- Leighton, J. P., & Gierl, M. J. (2007). *Cognitive diagnostic assessment for education: Theory and practices*. Cambridge: Cambridge University.
- Rupp, A. A., & Templin, J. (2008). Unique characteristics of diagnostic classification models: A comprehensive review of the current state-of-the-art. *Measurement: Interdisciplinary Research and Perspectives*, 6(4), 219-262.
- Rupp, A. A., Templin, J., & Henson, R. A. (2010). *Diagnostic measurement: Theory, methods, and practice*. New York: Guilford.
- Meesakul, S., Naiyapatana, O., Khampalikit, C., & Kritkharuehart, S. (2015). The study for comparing the efficiency of diagnostic classification models. *Research Methodology & Cognitive Science*, 13(1), 27-37. (in Thai)
- Templin, J. (2011). *Conceptual foundations of diagnostic measurement*. Retrieved from https://jonathantemplin.com/files/presentations/jtemplin_nsf2011.pdf

